

ВИХОВАННЯ ПРАЦЕЛЮБНОСТІ ЯК МОРАЛЬНОЇ ЯКОСТІ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

(Дудник Н.З., к. пед. н., Дрогобицький державний педагогічний університет ім.
Івана Франка, Верещак М.Р., студентка ДДПУ ім. Івана Франка, м. Дрогобич,
Україна)

Функціонування сучасної системи дошкільної освіти ґрунтується на основних положеннях Конвенції ООН про права дитини, Законах України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про охорону дитинства» та ін. чинних нормативно-правових актів. Зміст освітньої роботи з дітьми дошкільного віку має відповідати основним вимогам та концептуальним засадам Базового компонента дошкільної освіти України – оволодіння змістом дошкільної освіти впродовж всього періоду дошкільного дитинства, як визнання цінності кожної вікової сходинки в особистісному становленні.

У лініях розвитку дитини окремого напрямку формування працьовитості як риси характеру не визначено, проте у змісті є три способи наближення дітей до праці дорослих: спостереження за працею, посильна та зініційована дітьми трудова діяльність, спільна праця дорослих і дітей. На думку Л.Калуської, у спільній праці дорослий виступає як зразок для наслідування не тільки своїми вміннями, а й ставленням до трудової діяльності. Працелюбність пропонується для розгляду як моральна особистісна якість, що презентується у позитивному ставленні дитини до процесу трудової діяльності і виявляється в активності, ініціативності, відповідальності, захопленості і розумінні важливості результатів праці [1, с. 8].

Працьовитість дошкільнят органічно пов'язана з формуванням моральних якостей особистості. Зокрема, інтерес до трудової діяльності дорослих, спільна суспільно корисна праця, вироблення дбайливого ставлення до продуктів праці є не що інше, як прояви гуманної поведінки; усвідомлене виконання своїх обов'язків, а колективна праця дорослих і дітей сприяє виробленню відповідальності, вміння доводити справу до кінця відображає ступінь сформованості старанності, наполегливості, цілеспрямованості, самостійності. Тому, працьовитість є складовою соціальної активності, позитивною рисою характеру і спонукає до процесу самовиховання.

Змістова структура працелюбності має певні компоненти: пізнавальний (наявність уявлень та знань про трудову діяльність, цікавість до повторення вправних дій дорослого і бажання наслідувати); емоційно-вольовий (позитивне ставлення до процесу трудової діяльності, очікування успіху, почуття радості здійсненого); практичного (сформованість навичок у самообслуговуванні, елементарних трудових умінь і навичок, які визначають бажання подальшої діяльності) [2, с. 187].

Виховання працелюбності як особистісної якості починається у дошкільному віці і вимагає створення відповідних педагогічних умов, де панує емоційно-позитивна атмосфера, узгодженість впливів ЗДО і сім'ї при організації

процесу трудового виховання дітей, наявність матеріальної бази і відповідного обладнання, посиленість дитячої праці (фізичний розвиток дитини, тип вищої нервової системи, рівень сформованості трудових умінь та навичок, презентація педагогом трудової діяльності як привабливої тощо.

У розвитку вміння та бажання трудитися важливого значення мають мотиви, які обумовлюють трудову активність дітей, їх прагнення долучитися до діяльності, яка вимагає зусиль, зосередженості, умінь та має соціально корисні наслідки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Калуська Л. Праця як важливий засіб ранньої соціалізації дитини / Л. Калуська // Дошкільне виховання. – 2004. – № 2. – С. 8 – 9.
2. Федорова М.А. Виховання працелюбності як особистісної цінності у дітей дошкільного віку у процесі трудової діяльності // Духовно-моральне виховання і професіоналізація особистості: виклики XXI століття. Матеріали VII Міжнародної науково-методичної конференції / Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України, Академія міжнародного співробітництва з креативної педагогіки. – Київ – Вінниця, 2010. – С. 186 – 190.